

WSTĘP

Niniejsza publikacja stanowi kompendium wiedzy na temat uprawnień służb specjalnych wybranych państw. Zebrane informacje pozwoliły na opracowanie dokładnej analizy prawno-porównawczej kompetencji przysługujących konkretnym służbom, a jednocześnie posłużyły do przedstawienia regulacji prawnych i uprawnień tych służb chroniących prawa obywatelskie, szczególnie w kontekście zwalczania szpiegostwa i terroryzmu. Autorzy przybliżyli szczegółowe rozwiązania zastosowane w ustawodawstwach omawianych państw o ustabilizowanym systemie demokratycznym odnoszące się do czynności operacyjno-rozpoznawczych i analityczno-informacyjnych. Zaprezentowali też metody i techniki pracy operacyjnej, w tym narzędzia służące do niejawnego pozyskiwania informacji za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, z uwzględnieniem gwarancji zachowania praw jednostki wynikających zarówno z systemu prawa międzynarodowego, jak i z norm prawa krajowego.

Opracowanie ma na celu przybliżenie zainteresowanym osobom zagadnień związanych z prawnoustrojowymi aspektami działania służb specjalnych, zagrożeniami ze strony obcych służb wywiadowczych czy z terroryzmem, rozwiązań prawnych zastosowanych przez poszczególne kraje, a także usystematyzowanie zebranej dotychczas wiedzy w tym zakresie. Takie syntetyczne ujęcie zagadnienia wskazuje na kierunki zmian legislacyjnych w wybranych krajach demokratycznych i jednocześnie może okazać się pomocne przy wprowadzaniu ewentualnych zmian w prawie krajowym.

Warto podkreślić, że sposób funkcjonowania służb specjalnych i ich systemowa rola we współczesnych porządkach prawnych państw obszaru euroatlantyckiego powinny być postrzegane przez pryzmat ewolucji zagrożeń bezpieczeństwa wynikających między innymi z bezprecedensowego rozwoju technologicznego obserwowanego na przestrzeni ostatnich lat czy ze zmian strukturalnych terroryzmu międzynarodowego. Przepisy zawierające wykaz instrumentów operacyjno-rozpoznawczych wykorzystywanych przez służby oraz formalnoprawna systematyka ich kompetencji powinny być konstruowane w sposób odzwierciedlający spadek stabilności systemu bezpieczeństwa międzynarodowego i pojawienie się nowych, niedających się jednoznacznie zaklasyfikować zagrożeń łączących w sobie elementy cywilne i militarne, określanych jako tzw. zagrożenia hybrydowe. Te przepisy powinny zatem mieć charakter multifunkcyjny i wykazywać odpowiednią głębię interpretacyjną umożliwiającą właściwym organom państwa prowadzenie spójnych i komplementarnych działań zmierzających do zabezpieczenia jego najważniejszych interesów, w tym życia, zdrowia i poczucia bezpieczeństwa obywateli.

Opracowanie zostało w całości oparte na źródłach otwartych – informacjach i dokumentach dostępnych w internecie.

*Szef
Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego
prof. dr hab. Piotr Pogonowski*